

WILEY

The Scandinavian
Journal of Economics

Malthus och Malthusianismen

Author(s): D. D.

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 5 (1903), pp. 136-138

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3436818>

Accessed: 24-06-2016 19:48 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Wiley, *The Scandinavian Journal of Economics* are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Malthus och Malthusianismen.

I första häftet af Statsvetenskaplig tidskrift för i år har prof. Fahlbeck uttalat sin förvåning och sitt missnöje öfver att jag ansett mig böra inlägga en gensaga mot den framställning af Malthus' lära, som han lämnat i sin artikel om nymalthusianismen. Skälen till hans förvåning och missnöje äro:

1:o) att i hans ifrågavarande uppsats fråga var om malthusianismen såsom allmän vetenskaplig teori, icke om huru Malthus formulerade densamma.

2:o) att hans framställning af malthusianismen fullkomligt stämmer med Malthus' egen formulering däraf uti första upplagan af dennes arbete, hvilken första upplaga skulle innehålla läran i »dess största renhet».

Den första punkten af försvaret utvecklar herr F. närmare sålunda: »Så viktigt det är uti en *historisk* eller *litteraturhistorisk* framställning att troget återgifva de personliga åskådningarna hos upphofsmanen till en vetenskaplig lära, deras utveckling med åren och i nya upplagor, lika betydelselöst är detta vid diskussionen om saken själf, den vetenskapliga teorien och de ting den afser. Denna löser sig helt hastigt ut från sin upphofsman och blir en själfständig del af den ifrågavarande vetenskapen och en sak för sig, oberoende af sin historiska tillkomst. Så är det med alla dylika doktriner, som öfverleva sina fäder. Huru tala vi ej i nutiden om darwinismen eller den darwinska selektionsläran såsom en vetenskaplig teori, alldeles oberoende af dess upphofsman och hans personliga uppfattning i en eller annan punkt. På samma sätt med malthusianismen eller Malthus' lära... Af denna grund förmenar jag ock i motsats till herr D., att flertalet, för att ej säga alla, som skrivit om Malthus' lära, mycket väl känt och förstått den vetenskapliga teori,

som bär hans namn, äfven om de ej alltid beaktat hans personliga utläggning af densamma, som för dem var af underordnad betydelse.»

På detta är mitt svar följande:

Ingen, som läser herr Fahlbecks uppsats om nymalthusianismen, lär kunna tro annat än att han med sin framställning af Malthus' lära verkligen afsåg, hvad Malthus själf yttrat. Jag vill i detta afseende anföra följande citat:

»Helt allmänt kan detta ske redan med ledning af *Malthus' egen uppfattning och egna ord*» (sid. 251). »*När Malthus talar om öfverbefolkning*» . . . »Det var det tillstånd, som han (Malthus) förmenade sig se uti den tidens England» . . . »*Flertalet senare författare, och isynnerhet de nu levande, som säga sig hylla Malthus' lära, fatta vanligen öfverbefolkning i en helt annan betydelse*» . . . »Klart är emellertid, att detta slag af öfverbefolkning och folkträngsel är något helt annat än *hvad Malthus därmed förstod*» (sid 252—3). »Ty det 'om', som enligt Malthus' lära ensamt förmår hejda fortplantningens öfvermått, *men hvarpå han själf föga trodde*, är verkligare än allt annat uti densamma» (sid. 270) . . . »Detta är nymalthusianernas gröfsta illusion, hvilken de visserligen tagit i arf af Malthus själf, ty äfven han trodde, att med folктаlets inskränkning skulle fattigdomens onda försvinna, arbetslönerna stiga och hvad vi nu kalla den sociala frågan lösas af sig själf» (sid. 279). Och i en not till sistnämnda sats heter det: »Å första sidan af sitt verk angifver han dess uppgift vara: to investigate the causes that have hitherto impeded the progress of mankind towards happines».

Nu anför emellertid herr F. i sitt svar, att den omständigheten, att han »ofta nämner Malthus' namn och liksom talar till och om honom, ehuru frågan gäller saken såsom sådan, borde ej kunna leda till missförstånd». Att detta är en alltför sangvinisk uppfattning, torde nyss anförda citat hafva visat.

Med den försvarsposition, som herr F. emellertid sålunda intagit, förefaller det egendomligt, att han därjämte framhåller, att, enligt hvad jag i min uppsats medgifvit, hans framställning fullkomligt öfverensstämmer med Malthus' egen formulering i första upplagan, hvilken upplaga, enligt herr F., skulle innehålla »läran i dess största renhet». Förhållandet skulle sålunda enligt herr F. vara detta: Malthus lyckades att i första upplagan framställa malthusianismen i dess största renhet, men i de följande upplagorna förfuskade han denna lära, som dock sedermera af andra författare åter framstälts i sin renhet. Såsom emellertid herr Leffler i sin

uppsats i detta häfte visat, innehöll icke ens Malthus' första upplaga malthusianismen i hvad herr F. kallar »dess största renhet»; mitt yttrande om öfverensstämmelsen af herr F:s framställning med nämnda upplaga af Malthus' arbete är tydligen icke riktigt. Malthus själf skulle sålunda, beklagligt nog, aldrig lyckats framställa sin lära i dess största renhet, utan detta skulle förbehållits åt senare författare.

Bland de författare, som efter Malthus behandlat malthusianismen, kan man nu urskilja två grupper. Den ena gruppen utgöres af dem, som med en eller annan modifikation framställt denna lära, på samma sätt som Malthus själf gjorde i de senare upplagorna af sitt arbete. Den andra gruppen bildas af dem, som hafva framställt större eller mindre förvrängningar af Malthus' lära, i de flesta fall för att kritisera och förkasta den.

Enligt herr F. skulle det vara i skrifter af författare, tillhörande den senare gruppen, som man skulle ha att söka malthusianismen i dess renaste gestalt. På en så absurd uppfattning är det egentligen ej lönt att spilla några ord. Hvad herr F. yttrar rörande analogien i afseende på darwinismen, är helt och hållet gripet ur luften, ty icke är väl det, som inom vetenskapen går under benämningen darwinism, en *förvrängning* af Darwins lära. Jag vill blott erinra om att med en dylik uppfattning en kritiker af malthusianismen kan, liksom den amerikanska national-ekonomen Amasa Walker, råka ut för missödet att såsom kritik af denna s. k. malthusianism framställa Malthus' egen lära.

Med mitt yttrande rörande orsakerna till antikens undergång afsåg jag, såsom tydligt framgår af min uppsats, ej att uttala någon egen uppfattning därom. Jag ville blott påpeka, att herr F. betecknade såsom ett *faktum*, hvilket skulle vända upp och ned på Malthus' lära, en *hypotes*, hvilken ännu icke är bevisad, hvilken för öfrigt Malthus själf kände till och med hvilken Malthus' verkliga lära ingalunda är oförenlig.

D. D.

